

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **L. G.**
st. přísl. X
doručovací adresa X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 3. 2023, č. j. OAM-1035/ZA-ZA11-ZA14-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 3. 2023, č. j. OAM-1035/ZA-ZA11-ZA14-2022, (dále též jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalobce v České republice požádal o mezinárodní ochranu dne 23.11.2022. Jako důvod žádosti uvedl, že si od něj jeho nepracující vrstevníci půjčovali peníze a když jim odmítl půjčit další, napadli ho a pohrozili mu fyzickou likvidací, pokud jim peníze nedá. Začal se obávat o svůj život, proto z Gruzie odjel.
3. Při pohovoru k žádosti dne 29. 11. 2022 žalobce k důvodům žádosti doplnil, že šel fyzické napadené nahlásit na policii, kde mu řekli, aby se šel nejprve vyšetřit do nemocnice a potom se měl vrátit na policii. Do nemocnice ale žalobce nešel, šel domů a policii již nic nenahlašoval. Zdravotní ošetření akutně nepotřeboval, a nakonec fyzické napadené policii neohlásil, obával se, že to pro něj bude ještě horší. Na nikoho jiného se neobrátil. Ve vlasti nikdy neměl problémy s policií či bezpečnostními orgány. V České republice mu byl vydán výjezdní příkaz, protože kradl v obchodě. V České republice chce pracovat.
4. Žalovaný v případě žalobce neshledal skutečnosti, které by mohly vést k udělení mezinárodní ochrany. Nedospěl k závěru, že by žalobce mohl pociťovat odůvodněný strach z pronásledování dle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť ve vlasti nebyl pronásledován pro uplatňování politických práv, ani dle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť k tomu neuvedl žádné azylově relevantní důvody. Žalobce poukázal na problémy se soukromými osobami. Žalovaný však neshledal ani důvody, pro které by žalobci měla být udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu. Dle informace o Gruzii – základní přehled o zemi, aktuální k datu 28.11.2022, mají gruzínští občané řadu právních nástrojů, jak své obtíže s nelegálním jednáním vůči své osobě řešit. Mohou např. podat stížnosti ke státnímu zastupitelství a justičním institucím, mohou se také obrátit na Úřad veřejného ochránce práv.

II. Obsah žaloby

5. Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany z důvodu obavy o svou bezpečnost v zemi původu. V první řadě brojí proti průběhu pohovoru dne 29.11.2022. Tlumočení neproběhlo tak, že byl zjištěn skutečný stav věci. Ve skutečnosti osobám, které mu vyhrožovaly poskytl celkově 1 000 lari v několika menších obnosech, maximálně do sto lari. Poté, co po něm tato pouliční mafie požadovala 5 000 lari, rozhodl se utéct ze svého rodného města Čehokori do Tbilisi. Zde jej tito mafiáni našli, fyzicky jej napadli a požadovali po něm zaplatit částku 10 000 lari pod pohrůzkou fyzické likvidace. Tento azylový příběh u pohovoru zjištěn nebyl, nemůže proto obstát ani napadené rozhodnutí.
6. Žalobce další pomoc policie nevyhledal, protože ta jej jednou odmítla a jednou pohrozila, že se takovýmto případem nebude zabývat. Žalobce ví, že by jej policie od dalších útoků nebyla schopna ani ochránit. Úlevu mu nepřinesl ani přesun do hlavního města země původu.
7. Dále žalobce uvedl, že mu pronásledování hrozí z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině – je o něm známo, že celý život pilně vydělává peníze a šetří. Mafie si proto o něm myslí, že je bohatý člověk a může jej vydírat. Ochrany státních orgánů se však domoci nemůže.
8. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný shrnul žalobcem původně tvrzené důvody podání žádosti a uvedl, že tyto důvody žalobce v žalobě modifikuje. Tvrzené rozpory klade k tíži žalovanému, resp. nesprávnému překladu. K tomu žalovaný uvedl, že žalobce v žalobě předestírá podstatně jiný příběh, než který prezentoval v průběhu správního řízení. Na otázku žalovaného, zda řešil situaci

vnitřním přesídlením, žalobce jednoznačně odpověděl, že ne a tuto odpověď podrobně zdůvodnil. Není tedy zřejmé, jak by v tomto případě mohlo dojít k rozdílnému překladu.

10. Žalobce přes výzvu odmítl zpětné přetlumočení protokolu za účelem kontroly jeho správnosti. Není možné, jak to žalobce nyní činí, takto diametrálním způsobem měnit výpověď. Jde o nepřipustné rozšiřování skutkových tvrzení s cílem dosáhnout příznivějšího rozhodnutí ve věci. I přesto je žalovaný přesvědčen, že žalobní novoty nejsou s to přivodit jiný výsledek řízení.
11. Otázkou ochrany státu před jednáním soukromých osob se žalobce zabýval v napadeném rozhodnutí, proto na něj odkazuje. Žalobu považuje za nedůvodnou a účelovou. Sdělení žalobce nevedou k předpokladům, jež by mohly být považovány za zdroj důvodných obav z pronásledování či vážné újmy pro případ návratu žalobce do Gruzie.

IV. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí [§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, („s.ř.s.“), ve spojení s § 32 odst. 9 zákona o azylu]. Ve věci rozhodoval bez jednání, neboť pro to byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).
13. Žaloba není důvodná.
14. Nejprve bylo třeba se zabývat námitkou žalobce, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci z důvodu údajných nedostatků v tlumočení. Účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany má právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Je přitom povinností žalovaného poskytnout tomuto účastníku bezplatně tlumočnicka na úkony, ke kterým byl ministerstvem předvolán nebo vyzván (§ 22 odst. 1, 2 zákona o azylu). Žalobci byl pro účely řízení ve věci jeho žádosti o mezinárodní ochranu ustanoven podle § 26 odst. 1 zákona č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích („zákon o soudních tlumočnících“) tlumočnick z jazyka gruzínského Lali Kezua.
15. Za přítomnosti tohoto tlumočnicka byl mj. vyhotoven dokument podle § 10 odst. 2 zákona o azylu, v němž o sobě žadatel sdělil zákonem požadované údaje. Ve vztahu k důvodům žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl, že se v Gruzii cítí v nebezpečí, neboť je pod pohrůžkou fyzické likvidace vydírán osobami, jimž půjčil peníze, a které nyní požadují dvojnásobek původně půjčené částky. Za přítomnosti stejného tlumočnicka byl s žalobcem veden též pohovor dne 29. 11. 2022, o němž byl sepsán protokol obsahující přepis otázek ministerstva a odpovědí žadatele o mezinárodní ochranu. V protokolu je blíže rozveden důvod žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Uváděl, že jej nejprve osoby z ulice požádaly o půjčku asi 100 lari, kterou jim poskytl, později po něm ty stejné osoby ve lhůtě 1 měsíce požadovaly 5 000 lari, které jim již neposkytl, a proto jej tyto osoby fyzicky napadly. Posléze byla požadovaná částka zvýšena na dvojnásobek, pod pohrůžkou fyzické likvidace žalobce.
16. V protokolu je zachyceno, že žalobce šel po fyzickém napadení na policii, kde mu řekli, aby se šel nejprve nechat vyšetřit do nemocnice a poté se vrátil zpět. Do nemocnice však nešel a šel domů; policii již nic nenahlašoval. Tento svůj postup k dotazu pracovníka žalovaného odůvodnil tak, že zdravotní ošetření akutně nepotřeboval a nahlášení na policii si vyhodnotil tak, že to pro něj bude ještě horší. Na otázku, zda se žalobce své problémy pokoušel řešit tím, že by se přestěhoval do jiné části Gruzie, žalobce odpověděl záporně. K tomu uvedl, že Gruzie je velká země a tito lidé by ho našli. Žalobce stvrdil svým podpisem dokument podle § 10 odst. 2 zákona o azylu i protokol o pohovoru, a to bez připomínek.

17. Žalobce nyní v žalobě tuto původně předestřenou verzi svého příběhu pozměňuje. Poukazuje na údajné nesrovnalosti v uvedených částkách, které měl vyděračům z ulice poskytnout a zcela nově uvádí, že další pomoc policie nevyhledal, neboť ta jej jednou odmítla a jednou mu pohrozila, že se takovým případem nebude zabývat. Také pozměnil své tvrzení ohledně řešení své situace vnitřním přesídlením, neboť uvedl, že se přesunul do hlavního města, což mu ale úlevu od mafie nepřineslo.
18. Nově uváděná (pozměněná) tvrzení žalobce ohledně postoje policie a skutečnosti, že se žalobce pokoušel svoji situaci řešit přestěhováním v rámci země původu, soud nepovažuje za věrohodná. Důvodem je skutečnost, že v průběhu předcházejícího řízení nebyly zaznamenány žádné nesrovnalosti či pochybnosti o jeho vedení ze strany žalovaného. Tlumočník byl žalobci ustanoven v souladu se zákonem a žalobce svým podpisem bez připomínek stvrdil dokumenty, které zaznamenávaly jím sdělené informace. Žalobce nevyužil svého práva na zpětné přetlumočení svých odpovědí v rámci pohovoru. Tato skutečnost však nemůže sama o sobě vést ke zpochybnění obsahu těchto odpovědí. Žalobce v žalobě k takovým případným pochybnostem nevznosl přesvědčivou argumentaci. Co se týká nesrovnalostí ve výši částek, které měl žalobce vyděračům poskytnout, tyto nesrovnalosti nemění nic na podstatě věci, tj. že žalobce byl vydírán ze strany soukromých osob pod pohrůžkou újmy na zdraví či životě. Nadto se v případě žalobního tvrzení žalobce, že nakonec po něm tyto osoby požadovaly 10 000 lari, nejedná o tvrzení nesouladné s jeho původní výpovědí, zaznamenanou v protokolu, neboť se jednalo o dvojnásobek částky 5 000 lari, což žalobce uváděl již v rámci pohovoru.
19. Žalovaný a ani soud nemá důvod zpochybňovat celkovou věrohodnost žalobce, resp. stěžejní důvod, pro který se v zemi původu obává o svou bezpečnost. Ze strany soudu je však nutno hodnotit další nová tvrzení žalobce, jimiž byl tento jeho důvod doplněn až v žalobě, jako nevěrohodná (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019–77). Žalobce měl možnost tato tvrzení vylíčit v řízení před správním orgánem a tuto možnost využil. Srozumitelně popsal své kroky poté, kdy byl fyzicky napaden (na policii se dostavil, ale již se neřídil pokyny policie, aby se opětovně dostavil po svém ošetření v nemocnici) a poskytl též odůvodněnou odpověď na otázku, zda své problémy řešil přesídlením. Soud se proto ztotožňuje s náhledem žalovaného ve vyjádření k žalobě, že k takovým tvrzením, jimiž žalobce svůj původně uváděný azylový příběh podstatně modifikuje, nelze pro jejich nevěrohodnost přihlížet.
20. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Žalobce tvrdil, že mu hrozí pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině (skupina pilných osob, které vydělávají peníze a šetří). Takto definovanou skupinu osob však nelze pod pojem „sociální skupina“, resp. osobu spadající pod pojem „určitá společenská vrstva“ [viz čl. 2 písm. d) směrnice č. 2011/95/EU (tzv. kvalifikační směrnice)] podřadit.
21. Pojem „sociální skupina“ je podle čl. 10 odst. 1 písm. d) kvalifikační směrnice charakterizován dvěma kumulativními podmínkami: a) příslušníci této skupiny sdílejí vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, kterou nelze změnit, nebo sdílejí charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro totožnost nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla, a dále b) tato skupina má v dotyčné zemi

odlišnou totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou. Jak k tomu uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, č. 364/2004 Sb. NSS, „(u)rčitá sociální skupina je tedy skupina osob sdílející objektivně společnou charakteristiku nebo je alespoň takto společností vnímána. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob; riziko pronásledování tuto charakteristiku nepředstavuje (...)“. Skutečnost, že si člověk na živobytí vydělává prací a šetří si finanční prostředky, resp. že je okolím považován za člověka, který takové finanční prostředky má, stanovené podmínky sociální skupiny nenaplnuje.

22. V případě pronásledování pro účely posouzení podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. nebezpečí vzniku vážné újmy pro účely posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany, je v situacích případného ohrožení ze strany soukromých osob (zde vyděračů, mafie) podstatné, zda žadatel má v zemi původu přístup k účinné ochraně před tímto ohrožením (pronásledováním, vážnou újmou). V posuzované věci dospěl žalovaný na podkladě informací o zemi původu k tomu, že takovou účinnou ochranu žalobce k dispozici má. Na s. 4 odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na zjištění, že gruzínští občané mají řadu právních nástrojů, jak své potíže s nelegálním jednáním vůči své osobě řešit. Mohou např. podat stížnosti ke státnímu zastupitelství a justičním institucím, mohou se obrátit také na Úřad veřejného ochránce práv, který má mandát monitorovat ochranu lidských práv a zkoumat obvinění ze zneužívání a diskriminace. V případě podezření na pochybení ze strany státních složek Úřad veřejného ochránce práv postoupí případ k dalšímu řízení Zvláštní vyšetřovací službě. Žalobce tedy může podle žalovaného v případě návratu do vlasti své potíže řešit za pomoci k tomu příslušných gruzínských státních orgánů.
23. Z výpovědí žalobce vyplynulo, že ve vlasti nikdy neměl konkrétní problémy se státními orgány. Argumentace žalovaného, že žalobce se v případě problémů může na kompetentní orgány obrátit a využít ke své ochraně před případnými obtížemi ze strany soukromých osob dostupné vnitrostátní prostředky, je proto správná. Žalobce se své problémy s nezákonným jednáním soukromých osob fakticky nepokusil v zemi původu řešit, nelze tedy tvrdit, že by mu tato ochrana nebyla k dispozici. Tvrzení žalobce o nedůvěře ve státní moc, která však nejsou jakkoli rozvedena či doložena, předpoklad dostupnosti vnitrostátní ochrany nevyvrací. Podle konstantní judikatury pouhou nedůvěrou občana ve státní instituce ve vlasti nelze podřadit pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004–37, a ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003–40). Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003–43, „*neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně, že by mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně*“.
24. Lze uzavřít, že skutečnosti uváděné žalobcem nemohly být s ohledem na zjištění dostupnosti vnitrostátní ochrany před nezákonným jednáním soukromých osob v zemi původu důvodem, pro který by žalobci bylo možné udělit některou z forem mezinárodní ochrany.

V. Závěr a náklady řízení

25. Žalobní námitky nejsou důvodné a nebyly shledány ani jiné důvody, pro které by měl soud napadené rozhodnutí zrušit. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto

právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 30. října 2023

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D.
samosoudkyně